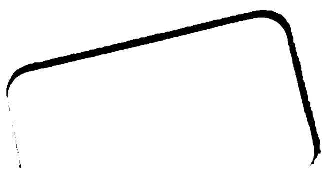

UC-NRLF
B 3 920 683

OTEVŘENÝ LIST

panu

DRU. JANU KVÍČALOVI,

zemskému poslanci a členu zemského výboru a t. d.,

posýlá

T. G. MASARYK,
redaktor »Athenaea«.

V PRAZE.
Kommissí Bursíka & Kohouta.
1886.

Slovutnému pánu

DRU. JANU KVÍČALOVI,

zemskému poslanci a členu zemského výboru a t. d.

na Smíchově!

Slovutný Pane,

uveřejnil jsem v posledním čísle letošního ročníku Athenaea tento doslov:

Ve sporu o podvržený RK. a RZ. o osobě mé tolik zbytečného povědéno, že nebude neskromností povím-li něco o sobě také sám; obzvláště pak vyložím, proč vlastně a jak stal jsem se „nejsoustavnějším“ odpůrcem dotčených podvrhův.

Předně a hlavně proto, že poznav záhy podvrženosť obou rkpů zároveň jsem poznal, že v Českém národě nebude pravé vědy a kritiky, pokud falsa nebudou odstraněna, i uminil jsem si, seč jsem, k úkolu tomu přispěti.

Za jakých okolností jsem proti rkpům vystoupil, částečně známo jest z Listu uveřejněného v Athenaeum str. 164. Ostatní, co k dějinám nynějšího sporu se vztahuje, částečně vyložím v následujícím.

Prof. Kvíčala totiž pozval mne 21 ledna k sobě, vyložil mně obsah článku prof. Gebauerova, jejž už několik dní u sebe měl, a vyzval mne k uvažování, co díti se má. Poznal ovšem — prof. Kvíčala — že článkem prof. Gebauera rukopisy na dobro jsou ztraceny; také prof. Kvíčala sám prohlásil, že už 25 let v rkpy nevěří. (Z jakých svých důvodů, neřekl.)

Uvažovali jsme tedy, má-li se článek vůbec uveřejniti a kde. Oběma nám bylo jasno, že článek uveřejněn býti musí, aby se přece té impiae piae fraudi konec učinil; šlo tedy o to, kde a jak. Promluvili jsme o všech možnostech, zejména, má-li článek uveřejněn býti v Listech filologických anebo v Musejníku, aneb má-li se předložiti nějaké kommissi povolaných soudců (prof. Kvíčaly samého, pp. Tomka, Jirečka, Tieftrunka, Emlera). Po zralé úvaze ustanoveno, že má býti uveřejněn v Athenaeum. Tak se i stalo a vyšel tedy prvý článek prof. Gebauera v Athenaeu (str. 152), revidovaný od prof. Kvíčaly.

Jsem zatím hotov. Vidí každý, že nynější spor se strany naší a specialně mé byl ze samého počátku promyšlený a že se nám nejednalo o zbytečné rozčilení národa, ale že jsme se po zralém uvážení odhodlali vykonati, co kdysi vykonáno býti musilo.

Proti tomuto Doslovu uveřejnil Jste ve Hlasu Národa a podobně v Nár. Listech ze dne 18. t. následující „Osvědčení v příčině rukopisu Královédvorského“:

Můj kolega p. prof. Masaryk uznal za dobré v posledním čísle „Athenaea“ také o mně na str. 449. se zmíniti.

Tato jeho zmínka, zakládající se patrně na nedostatečném rozpomenutí se, jest nedůkladná a nesprávná, a ohražuji se proti ní co nejdůrazněji. Já sám vyložím za nedlouho, abych omyly páně Masarykovy opravil, zevrubně a sice v „Listech filologických“ to, k čemu jsem nyní přinucen, vyložím vše, co předcházelo, vyložím obsah rozmluvy, o níž pan prof. Masaryk mylnou zprávu podává, vyložím, čeho ode mne p. prof. Masaryk před týdnem žádal a co jsem mu rozhodně odepřel, kteréžto odepření mělo následek nyní v „Athenaeu“ se jevící.

Již nyní však táži se s udivením: Má „doslov“ páně Masarykův také býti „vědeckým“ příspěvkem k rozřešení otázky Rukopisu Kralodvorského? Pan prof. Masaryk ovšem uvádí tento svůj „doslov“ pod všeobecným nápisem „Materialy ke vědeckému posouzení RK. a RZ.“; já takovéto počínání pokládám za politování hodné a nepokládám je ani za vědecké, ani za kolegiální.

Za vědecké nepokládám toto počínání, poněvadž mé pochybnosti, kteréž jsem důvěrně vyslovil v několika rozmluvách s p. prof. Gebaurem a také jednou panu prof. Masarykovi, nejsou nikterak rozhodující; nejsemť ani odborným znalcem v oboru slavistiky, ani chemikem, ani palaeografem ex professo.

Za kolegiální pak nemohu pokládati enunciaci páně Masarykovu, poněvadž jediná rozmluva, kterou jsem s p. prof. Masarykem měl dne 21. ledna, byla důvěrná a nedal jsem mu plné moci, aby této rozmluvy použil k veřejnému prohlášení. Naopak já jsem ho písemně vyzval, aby tak nečinil, a doložil jsem, že nedávám svého svolení. Bohužel pozoruji se zármutkem a s nevolí, že v tomto vědeckém sporu donášení a prozrazování soukromých rozmluv velmi se pěstuje a že se často posvátného jména vědy zneužívá.

Avšak enunciace páně Masarykova jest nejen sdělením důvěrné rozmluvy, nýbrž i sama sebou nepřesná a nesprávná. Mohlo by se dle tohoto „doslovu“ zdáti,

jako bych já vedle p. prof. Gebaura byl hlavním činitelem a jako bych já byl měl na jednání p. Masarykovo nějaký vliv.

Odmítám to a tvrdím:

1. že páni kolegové prof. Gebauer a Masaryk byli již napřed pevně odhodláni učiniti, co učinili, a měli vše vespol uváženo a umluveno;

2. že jsem já nepozval z vlastní vůle p. prof. Masaryka k sobě, nýbrž že mně p. prof. Gebauer dříve sdělil, že hodlá v „Athenaeu" článek uveřejniti a že prof. Masaryk s tím souhlasí; prostředníkem mezi mnou a p. prof. Masarykem byl p. prof. Gebauer, a tento mne žádal, abych svolil k rozmluvě s p. prof. Masarykem a mu dobu ustanovil.

3. Při této rozmluvě jsem pánům kolegům prof. Masarykovi a Gebaurovi*) sdělil že já stále, jakož jsem to dříve přečasto p. prof. Gebaurovi řekl, odporučuji, aby otázka tato předložena byla shromáždění soudců povolaných (avšak ne, jak p. prof. Masaryk sděluje, pouze pěti, nýbrž valnému shromáždění smíšenému, skládajícímu se ze slavistů, klasických filologů, historiků, palaeografů, chemiků, esthetiků, básníků, čili jak jsem se doslovně vyjádřil, shromáždění českých notablů vědy a literatury). Takovýmto způsobem jsem mínil, že by otázka o RK mohla se zdárně a takřka v domácnosti rozřešiti, při čemž arci výbor musejní by byl dříve nebo později musel býti požádán soukromě o provedení zkoušky chemické a palaeografické. — S tím pp. kolegové nesouhlasili.

Velmi zajímavé a k dalšímu uvažování vybízející jest sdělení p. Masarykovo: „vyšel tedy prvý článek prof. Gebaura v Athenaeu (str. 152), revidovaný od prof. Kvíčaly." Co tímto „odhalením" p. profesor a redaktor Athenaea Masaryk zamýšlí? Já se k této věci ještě vrátím. Prozatím přiznávám se, že mně p. kolega Gebauer, kterýž po článcích od pana prof. Hattaly v „Nár. Listech" uveřejněných měl úmysl pevný, nezvratný a nezměnitelný, v otázce této vystoupiti, svůj rukopis již hotový sdělil. Já jsem panu kolegovi Gebaurovi také tenkráte jako vždy radil, aby působil ke svolání schůze vynikajících mužů, avšak když s tímto mým míněním, kteréž bylo takřka moje „ceterum censeo", nesouhlasil, přijal jsem dle jeho žádosti rukopis jeho prvního článku k přečtení, což p. prof. Masaryk nazývá „revidováním". Když jsem článek p. Gebaurův přečetl, pokud mi můj drahocenný čas to dovoloval, radil jsem p. kolegovi Gebaurovi, aby, chce-li a musí-li dokonce již nyní na veřejnost vystoupiti, článek svůj v tom duchu a směru změnil, aby bylo zřejmo, že přednášeje své pochybnosti, koná povinnost nemilou a bolestnou a že předkládá své pochybnosti k posouzení a po případě k objasnění a vyvrácení. I radil jsem, aby prohlásil, že milerád se podrobí, budou-li pochybnosti jeho vyvráceny. Zejména pak se přiznávám k tomu, že slova „laudabiliter me subjiciam" v prvním tomto článku jsou ode mne navržena. Nuže takového rázu bylo to moje „revidování", kdežto podle usečného a kusého sdělení v „doslovu" každý čtenář by mohl jinou konklusi učiniti. Za tu radu, kterou jsem p. kolegovi Gebaurovi dal, se nehanbím a nemusím se věru hanbiti, nýbrž pokládám ji za čin loyalný a slušný. V zájmu kolegiálnosti upřímně toho lituji — a nechť se to nepokládá za pouhou frási — že jsem naproti „doslovu" donucen byl, toto prozatímné objasnění sděliti. Osobně ovšem bych mohl „doslov" zmíněný za vítanou příležitost pokládati, kteráž se mi naskytuje, abych své stanovisko, o kterémž dle doslechu mnoho zpráv nezaručených kolportováno jest, objasnil, což ostatně, jak již nyní slibuji, zevrubněji v příštím sešitě „Listů filologických" učiním.

*) Musím podotknouti, že rozmluvy dne 21. ledna t. r. také p. prof. Gebauer účasten byl, kdežto podle „doslovu" každý musí souditi, že jsem pouze s panem prof. Masarykem mluvil. Přítomnost p. prof. Gebaura ovšem nebyla ode mne očekávána, avšak on přišel přece i s prof. Masarykem.

Uznávám však za nutné již nyní k objasnění svého stanoviska uvésti tato fakta:

1. O tom, že jsou v RK. mnohé posud nevysvětlené záhady, jsem s p. prof. Gebaurem již od více let často rozmlouval, s p. prof. Masarykem pouze jednou. Bylo by pokrytectvím, kdybych popíral, že jsem měl pochybnosti, a kdybych tvrdil, že se mně zdá, že již nyní všechny pochybnosti jsou objasněny a vyvráceny. Znám několik mužů ctihodných, kteří patří k obhájcům RK a kteří přece uznávají existenci leckterých záhad. Nemohu ovšem sděliti jména těchto mužů, kteří v rozmluvě se mnou se k tomu přiznali, poněvadž nejsem k tomu zmocněn a nechci takových soukromých rozmluv k svým účelům používati.

2. Ačkoli jsem v RK. od mnohých let záhady shledával a pochybnosti měl, přece jsem si nikdy neosoboval neomylnost, což dokazuji tím, že jsem v době kdy jsem pochybnosti měl, nikdy ničeho nenamítal proti tomu, když p. kolega Gebauer články směru apologetického v „Listech filologických" uveřejňoval. Naopak já jsem volnosti vědeckého badání, kterouž volnost za nezbytnou podmínku našeho vědeckého pokroku pokládám a za kterou co nejdůrazněji se přimlouvám, vždycky upřímně si přál. Já sám pak nepokládaje sebe za neomylného jsem ve srovnávacích čteních akademických o skladbě z RK. příklady citoval, jak posluchačům dřívějších dob vůbec známo.

3. Naproti tomu jsem Evangelium sv. Jana již od více let rozhodně za falsum pokládal a když pan kolega Gebauer obranu tohoto zlomku podnikl, netajil jsem mu svého mínění, nýbrž sdělil jsem mu — a to častěji — své přesvědčení, ovšem způsobem šetrným.

4. Neměl jsem ani nejmenšího tušení o tom, že pan kolega Gebauer známý svůj článek do encyklopaedie Erschovy-Gruberovy zaslal, i byl jsem tím překvapen. Vše, co následovalo, bylo konsekvencí tohoto prvního kroku.

5 Já jsem i po uveřejnění článků p. prof Hattalou sepsaných a na začátku tohoto roku publikovaných byl stále toho mínění, že by větší shromáždění mužů soudných, náležejících k oběma směrům, mělo o sporné otázce rokovati. V tom p. kolega Gebauer se mnou nesouhlasil.

6. O tónu, způsobu a obsahu prvního článku pana prof. Masaryka, t. j. jeho listu k prof. Gebauerovi, jsem neměl dříve tušení.

7. O všech následujících článcích, psaných od pánů profesorů Gebaura, Masaryka, Krále a j., nevěděl jsem napřed ničeho; nikdo z těchto pánů kolegů mi před uveřejněním neučinil o tom sdělení a neradil se se mnou, z čehož zajisté nejlépe patrno, jaké to mé účastenství v této otázce bylo Jen sem tam při nahodilém setkání se zaslechl jsem s třetí strany to neb ono beze svého vyptávání; před uveřejněním každého čísla „Athenaea" věděli totiž mnozí již napřed, co v něm bude obsaženo, a tyto zprávy kolovaly po Praze; někdy se to, co jsem zaslechl, ani neokázalo býti zcela pravdivým.

8. Když jsem články od p. prof. Masaryka sepsané četl, byl jsem nemile překvapen. I netajil jsem svého mínění, že články ty pokládám za nedůležité a téměř bezcenné; také jsem souhlasil s tím míněním, že články ty psány jsou namnoze způsobem nepřiměřeným. Při

tom podotýkám, že jsem neměl ještě od včerejšího dne času poslední právě vyšlé číslo přečísti.

Co se výtek týká, které p. prof. Masaryk s aesthetického stanoviska RK činí, ty pokládám z největší části za pochybené a nezdařilé, a poněvadž na základě svých exegetických studií v tomto oboru za kompetentního soudce se pokládám, oznamuji, že vezmu na se úkol, abych to, co zatím jen tvrdím, v příštím sešitě „Listů filologických“ také dokázal.

9. Když před nedávnem v novinách byla zpráva o příznivém výsledku chemického zkoumání Rpu K. nemeškal jsem zjednati si o tom důkladnější informaci. Pan profesor Ant. Bělohoubek mně s velikou ochotou a laskavostí v rozmluvě téměř dvouhodinné výsledek chemické zkoušky vyložil a objasnil a zvláště také otázky, které při onom zkoumání člen komise prof. Gebauer kladl, mně sdělil i poskytl mně neodborníkovi poučení velmi vítaného a uspokojujícího. Jsemť pevného přesvědčení, že každému Čechu příznivý výsledek zkoumání chemického musí býti potěšitelným Z rozmluvy s p. prof. Bělohoubkem nabyl jsem přesvědčení, že badatel tento velmi přísným a svědomitým způsobem zkoušku předsevzal a že on na základě této zkoušky hluboce a pevně o přesnosti Rkpu K. jest přesvědčen.

Zbývá ještě vykonání důkladné zkoušky palaeografické, která by v zájmu vědeckém co nejdříve měla se předsevzíti.

Bude-li i tento výsledek příznivý, pak nastane ta situace, kterou velmi dobře p. prof. Gebauer v prvním svém článku naznačil těmito slovy: „Budou-li tyto zkoušky s to, aby bezpečně dokázaly starobylost RKského, podřídí se tomu pochybnosti filologické a pro odchylky zejména jazykové bude nám očekávati a hledati pravděpodobných výkladů jiných.“ Taktéž praví prof. Gebauer v témž článku dobře: „Netvrdím, že by odchylky v jazyce RKho a RZho vytčené naprosto nedaly se vysvětliti jinak než nepřesností těchto rukopisů. Povede-li se komu nějaké takové vysvětlení jiné, vědecky správné, nikdo nebude tomu více povděčen nežli já, laudabiliter me subjiciam!“ Já k tomu dokládám, že i já sám, ač nejsem odborníkem, pro leckterou odchylku od prof. Gebaura vytčenou troufám si výklad pravděpodobný podati a dokáži také toto své tvrzení v „Listech filologických“. Přál bych si vůbec, aby do „Listů filologických“ od mužů povolaných zasýlány byly o této otázce sporné články skutečně vědecké a psané sine ira, sed non sine studio.

Na Smíchově, 17. července 1886.

Prof. dr. **Jan Kvíčala.**

Toto osvědčení nepodává pravdy a je nesprávné. Hlavně ovšem běží o to, co ve sporné otázce je pravdou, méně mne zajímá, co je nesprávno a proto o prvém punktu Vašnosť poučím.

I.

Předně tedy a hlavně: *všecko, co jsem v Doslovu řekl, je pravdivé, a proto „Osvědčení“ je nepravdivé;* obzvláště pak vytýkám tyto vážnější jednotlivosti.

1. Není pravda, že jsem s panem prof. Gebauerem napřed, než jsem s Vašností jednal, všecko měl ujednáno.

Já s p. prof. Gebauerem nikdy o rkpech před vyjitím jeho článku v „Ersch a Grubeorovi“ nemluvil. Jak článek tento na mne působil, upřímně jsem pověděl ve svém Listě.

Žádal jsem pana prof. Gebauera o článek o rkpech, ale neslíbil mně ničeho a vůbec ničeho o rkpech mně neřekl. Vyřídil mně však *Vaše pozvání* a řekl, že jednati budeme o rkpech.

Jednali jsme a jednali jsme velmi zevrubně, napřed my dva, později dostavil se také prof. Gebauer. Vy Jste obsah článku prof. Gebauera velmi dobře znal a mně přednesl a uznávaje správnosť vývodů prof. Gebauera o své újmě Jste se přiznal, že již 25 let *v rkpy* **nevěříte** — neřekl Jste, že pochybujete a pod., jak teď ve Svém „Osvědčení“ pravíte! Já ovšem jsem se nikdy a tedy ani Vám netajil, že v rkpy nevěřím; neboť nepochopoval jsem, proč bych svým vědeckým přesvědčením tajiti se měl. Neznám pro vědu augurství a otázku rkpnou pro českého vědce považoval jsem za otázku vědeckou. Posud jinak souditi nedovedu.

K Vašemu vybídnutí uvažovali jsme spolu, co se díti má, a ustanoveno po delší úradě, že článek vyjíti má v Athenaeum.

Pravím, bylo ustanoveno, že článek vyjíti má v Athenaeum. To však znamená, *že Jste mne docela formalně požádal, abych článek přijal.*

Zde právě tkví hlavní věc. Já jsem k Vašnosti přišel jako *redaktor Athenaea*; nepřišel jsem k důvěrnému pohovoru. Přišel jsem byv *od Vás požádán.* Obsah porady nepovažoval jsem za důvěrný, také Jste toho Sobě nevyžadoval; považoval jsem a považuji schůzi tu za velmi seriosnou poradu mužů, kteří ve jménu pravdy nepříjemný úkol na se vzíti chtěli.

Všichni tři, Vy, prof. Gebauer a já, zavázali jsme se, že pravdě o rkpech zjednáme průchod. Jak toho dovésti, pilně jsme uvažovali i zdálo se Vám býti prospěšným, abychom my dva vystoupili veřejně, Vy že budete z pozadí pomáhati. Plán celkový — jen Se rozpomeňte!! — do podrobností byl osnován, — — a teď se odvažujete říci, že Jste vedle nás nebyl také hlavním činitelem?

Prof. *Gebauer úplně rozhodčí votum Vám přenechal*: Kdybyste byl radil, aby článek nevyšel, nebyl bych ho od prof. Gebauera dostal. Samo faktum, že s Vámi vůbec o věci porada byla, dokazuje, že Vy Jste rozhodnul a že Jste *spolu zodpověden za uveřejnění prvního článku prof. Gebauera v Athenaeu.* Kdybychom my dva, prof. Gebauer a já, byli rozhodovali, k čemu bychom vůbec s Vámi jednali?

Neračte mysliti, prosím, že se nějak někoho bojím a že tedy zodpovědnosť za to, co se stalo, na Vás svaluji, — Bůh uchovej! Důvody

mé, pro které fakta tato prostě konstatuji, jsou jiné a Vám s dostatek už známé.

2. Jak jsem ve svém Doslovu pravil, nechtěl Jste, aby článek uveřejněn byl v „Listech filologických". Ovšem článek filologický právě tam patřil, do Athenaea jsem jej vzal jen pro důležitost obecnou v očekávání, že se věc tam vědecky vyřídí, k čemu všemožně působiti Jste slíbil.

Proč Jste nechtěl, aby článek nevyšel ani v Listech filologických, ani v Musejníku a proč konečně Jste nechtěl, aby předložen byl kommissi znalců, proč Jste však přece chtěl, aby vyšel a aby v Athenaeu vyšel, povím ihned.

3. Není pravda, že Jste článku prof. Gebauera nerevidoval: seškrtal Jste všecko, kde i o Vás zmínka byla a připsal Jste mnohé věty: rukopisy Vaše jsou na snadě, bude-li potřeba, mohou se uveřejniti.

II.

To, co pravíte o kollegialnosti, o vědeckosti mého Doslovu a t. p., je příliš nepatrné a průhledné, než abych Vás o tom poučoval; přejdu tedy k výkladu toho, proč Jste vůbec o to stál, aby spor o rkpy se obnovil, aniž byste sám s přesvědčením svým vystoupil.

Některými Svými výroky sám proti vůli Se charakterisujete. Na př. Pravíte, že přejete volnosti vědeckého badání, a dokazujete to tím, že prý Jste v době, kdy Jste pochybnosti měl, nikdy ničeho nenamítal, když prof. Gebauer v „Listech filologických" rkpy — hájil. Tím že Jste volnosť myšlení dokázal? To dokazuje jen to, co i to faktum dokazuje, kterého Se podobně dovoláváte, že prý Jste ve Svých srovnávacích čteních akademických příklady z RK. citoval, ač jste dle výroku vlastního v rkpy *nevěřil*.

Přiznáváte se, že Jste prof. Gebauerovi slova: „laudabiliter me subjiciam" *navrhl* a zakládáte Si na tom. Neprávem: Vy Jste slova ta — račte Se jen rozpomenouti — ve článek prof. Gebauera jen proto vrevidoval proti mému přání, aby se prý smutná zpráva národu šetrněji podala, ale jakožto soudný filolog nikdy Jste nevěřil, že by *chemie* vývody prof. Gebauera mohla zvrátiti. To přece i ve Svém „Osvědčení" Svým způsobem na jevo dáváte touto klassickou větou: „Z rozmluvy s panem prof. Bělohoubkem nabyl jsem přesvědčení, že badatel tento velmi přísným a svědomitým způsobem zkoušku předsevzal a že on na základě této zkoušky hluboce a pevně o přesnosti RK. jest přesvědčen": Že „on" — pan prof. B. — o té přesnosti je přesvědčen, nepochybujeme; Jste i *Vy* tou zkouškou podobně přesvědčen? Nejste — jinak byste neříkal, že se filologie laudabiliter subjiciet, budou-li i palaeografické zkoušky příznivy. Co tedy znamená věta: „Jsemť pevného přesvědčení, že každému Čechu příznivý výsledek zkoumání chemického musí býti potěšitelným"? Jste skutečně tak lehkověrným, že věříte ve vědeckých záhadách nezaručeným a jak víme nepravdivým zprávám novinářským? Nepěkně i teď právě v té příčině kolísáte. Na jednom místě Se přiznáváte, že Jste větu „laudabiliter me subjiciam" navrhl, na druhém z téže věty proti prof. Gebauerovi těžíte, — a to že je loyalné a slušné?

Vy Jste příliš rozumný, abyste váhu prof. Gebauerových důvodů nebyl poznal; Vy Jste však i chytrý. Ale při vší chytrosti zmýlil Jste Se. Kdyby se totiž námitky prof. Gebauera jednoduše byly akceptovaly, byl byste i *veřejně* již 25 let — pravím 25 let! — v rkpy *nevěřil*, kdežto prof. Gebauer teprve od krátké doby nevěří — toť všecka Vaše filosofie rukopisná. Proto měl jsem já jíti do „boje" pod Vaším tajným velením. Jste špatný general, netrpělivý: nepoznáváte, kam vítězství se kloní! Nechtěl Jste v opatrnosti Své článku míti ani v Listech filologických, jichž redaktorem Jste, ani Jste jej nechtěl předložiti kommissi: jasno proč: byl byste Se musil takto ke věci přiznati předčasně a Vy Jste právě přiznati se chtěl, až by bylo po boji. Že boj bude, Jste čekal, nečekal Jste však tak tuhý a sprostý. Neboť argumentace vědecké a nepřemožitelné se neakceptovaly, jak měly a jak jsme se všichni nadáli, z otázky vědecké udělala se *politická*, — i podrobil Jste Se popularnému mínění a proto teď Se nepamatujete, co Jste napsal, co Jste mluvil. A protože nerozum a brutalnosť, která se od nepoctivých lidí národu připisuje, ve své logické nemotornosti ve mně vidí zosobněného odpůrce rkpů — nevědecké množství vždycky potřebuje osobu jednu, kdežto věda vidí argumenta —, připojil Jste Se k tomu velikému množství a z „kollegialnosti" nemluvíte teď pravdu a v šanc dáváte Svou vědeckou reputaci, slibuje teď podivnou směsicí obrany rkpův a jejich vyvrácení.

III.

„... vyložím, čeho ode mne p. prof. M. před týdnem žádal a co jsem mu rozhodně odepřel, kteréžto odepření mělo následek nyní v Athenaeu se jevící." Pane, tato věta Vás opět charakterisuje: „co pak ten M. po něm žádal?", ptáti se budou zvědavě; „je to ten M. špatný člověk, on něco žádal, slyšte, on něco žádal!" Proč Jste neřekl, že jsem jednoduše po Vás žádal, abyste konečně barvu přiznal,

a proč Jste neřekl, proč jsem to po Vás teprve teď žádal? Vždyť Jste mohl snadno z listu mého, poslaného Vám 7. t., důvody mého počínání veřejnosti oznámiti. Pak by veřejnosť ta viděla, že nežádal jsem Vašeho vystoupení k vůli své obraně; k tomu konci mohl jsem už před 5 měsíci vystoupiti. Nebyl bych vůbec po Vás žádal, abyste vystoupil, ani mne to nenapadlo; teprve když jsem Vaše jednání seznal, a když právě v poslední době velmi neupřímně Jste Si počínal, prosil jsem Vás, ovšem důrazně, abyste přetvářce konec učinil. Že jsem tak učinil, k tomu měl jsem právo a tuším i povinnosť, neboť opustil Jste zrádně prapor, ku kterému Jste Se právě tak, jako my, se byl přihlásil.

IV.

Logické nesprávnosti Vašeho „Osvědčení", jak řečeno, mne méně zajímají. Počkám na další projevy Vašnostiny a podrobím je pak dopatřičné zkoušce. Jediné věci přece se chci již teď dotknouti: proč mluvíte jen o RK. a nikoli také o RZ.? Já si to pro všecky případy zapamatuji.

* * *

K listu tomu Jste mne donutil tím, že Jste pravdy nemluvil. Že Jste pravdy nemluvil, každý z Vašeho „Osvědčení" vidí: neodvažujete Se prostě říci, že jsem mluvil nepravdu, mluvíte jen o „lapsus memoriae, o nedůkladné a nesprávné zmínce, o omylech, o mylné zprávě" a t. p. Běží však o pravdu a nepravdu a tu ovšem hájiti musím své jméno proti Vašemu nepěknému nařknutí — a konstatuji tedy, že jsem do slova mluvil pravdu, kdežto Vy ve všem pravdy Jste nemluvil. Je mi líto a stydím se za poměry, které k takovýmto výstupům vedou. Nemyslím, že jsem ve sporu o rkpy nijak nechybil, ale vím, že svědomí mé je v této věci čisto; přál bych si, abych vždy i budoucně měl takové svědomí, jaké ve sporu o naše podvrhy mám.

Nerad jsem list tento napsal, neboť vím, jak těžká jest obžaloba, kterou nám kdo říká, usvědčuje nás z nepravdomluvnosti.

Ospravedlňuji si, sám sobě, jednání své jednáním Vaším a doufám, že se neklamu. Dojista mluvil jsem co nejšetrněji a nejmírněji a mnohých nepravd jsem se ani nedotkl. Necítím proti Vám hořkosti žádné, lituji Vás i sebe, že žijeme v době, která po nás takové oběti žádá, po Vás, abyste obětoval molochu t. zv. veřejného mínění, po mně, abych Vás, trestaného dosti tím samým, mentoroval, mladší staršího, nezkušenější zkušenějšího.

Vinohrady 19/7 86.

T. G. Masaryk.

